

H U N G A R I A N

BASIC COURSE

VOLUME 9

Lessons 118-134

February 1983

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

PREFACE

This is Volume 9 of the Hungarian Basic Course. The first six volumes included the introduction of (and exercises for) structural elements considered necessary for the attainment of the required skill levels. The last three volumes of the course (7, 8, and 9) do not address structural elements but provide materials for exercising the subskills of the Hungarian language.

Materials for this phase of the course were developed to provide self-paced, individualized instruction for students of the Defense Language Institute, who are scheduled to fulfill operational needs of their particular services and of Defense Security agencies. The course provides instruction for students who have completed the first two phases of the Hungarian Basic Course or who require remedial training prior to attending the Hungarian Intermediate Course (to be published).

Each unit of this phase has been recorded on audio tape. There is one tape for each unit. The tapes are identified by the lesson number and the unit designation.

Suggested translations of the Hungarian texts and questions for Part III (Complementary Text) and questions-answers to Part I are included in the Workbook to Volume 9, a separate publication.

Briefly, study materials for Volume 9 consist of the following:

1. Volume 9 (17 study units, lessons 113-134)
2. 17 audio tapes (cassettes)
3. Workbook to Volume 9:
 - a. Translation of the Hungarian texts
 - b. Questions for Part III (in English)
 - c. Questions and answers to Part I (in Hungarian)

OBJECTIVES

The objectives of units or exercises contained in this volume are not predetermined in order to allow the student the flexibility to:

1. select the sequence of units (see course map),
2. select each part of a unit for the type exercise most suitable to his/her needs. (See Course Control Document No. 2 of the Student Guide or the Instructional Manual.)

Accordingly, objectives need to be established separately and individually by the student.

STUDY UNITS

Study units are identified by one or two letters indicating the topic, and by a two-digit number indicating, first, the phase in which the unit occurs, and second, the number of the unit within its particular phase and topic. For example, Unit P33 dealing with politics, occurs in Phase 3, Volume 9, and is the third lesson in that series. (For a listing of the subject matter in this course and an explanation of Study Unit letter codes, see Inclosure 1 of the Instructional Manual or of the Student Guide.)

Unless the instructor determines otherwise, the sequence in which the student studies the various topics within a particular phase is up to the student. (See the course map on the next page for a description of how to select a sequence of study.) Within limits, the amount of time the student spends on any one unit is again up to the student. Experience has shown that students spend an average of a day and a half on each unit. The entire course (40 study units and four tests) should be completed within 9 to 15 weeks.

Something to remember about the subject matter: The student is not expected to become an expert on Hungarian economy, geography, or history. The student will not be tested on these topics. The student will be required to use the vocabulary in the lesson units, however.

CONTENTS

<u>Lesson</u>	<u>Unit</u>		
118	P31	Az 1956-os forradalom.....	1
119	P32	Magyarország az 1956-os forradalom után (Belpolitikai helyzet).....	11
120	P33	Magyarország az 1956-os forradalom után (Külpolitikai helyzet).....	21
121	E31	A gazdasági reform szüksége.....	33
122	E32	A reformterv alapjai.....	43
123	E33	Az új gazdasági mechanizmus.....	53
124	PO31	Alkotmányos élet a kommunizmusban.....	63
125	PO32	A közoktatás Magyarországon.....	75
126	PO33	Társadalmi jólét Magyarországon.....	85
127	PO34	Párt- és KISZ-élet a hadseregben.....	95
128	PO35	Választási felhívás.....	105
129	AF31	A magyar légierő szervezése.....	115
130	AF32	A magyar légierő személyzete.....	125
131	M31	Gépkocsizó lövész, harckocsizó és légideszánt csapatok.....	135
132	M32	A tüzérség.....	145
133	M33	Harcbiztosító csapatok.....	155
134	M34	A hadtáp.....	165

P31**I. PRIMARY TEXT**Az 1956-os forradalom

1956 júniusában Lengyelországban lázadás tört ki, melynek következtében enyhült a politikai nyomás Magyarországon is.

A lengyelországi események hatására a magyar írók szövetsége nyilvános gyűlést tervezett október 23-ára. Ugyanerre a napra az egyetemi diákok is terveztek egy felvonulást. A felvonulók egy része a Petőfi-szobornál gyülekezett, ahol hazafias beszédekert hallgatott, majd az Országházhoz ment és ott követelte, hogy Nagy Imre legyen a miniszterelnök. Itt megfenyegették a tömeget, mire egyesek a Sztálin-szoborhoz mentek és azt lerombolták, mások pedig a rádió épületet akarták elfoglalni, hogy az egész országnak hírül adják az eseményeket.

A rádiónál azonban az azt védő ÁVÓ-sok tüzet nyitottak. A polgári lakosság fegyvereket szerzett a csepeli munkásoktól és megkezdődött a fegyveres harc.

Miközben a harc folyt, változások történtek a kommunista párt vezetőségében és Nagy Imre vette át a kormányt. Nagy megszüntette az egypártrendszert, szabadon bocsátotta a politikai foglyokat, kihirdette az ország semlegességét és tárgyalásokat kezdett a szovjet vezetőkkel csapataik Magyarországról való kivonulásáról. Az országban mindenütt átvették a vezetést a munkástanácsok a kommunista párttól. Úgy látszott, hogy győzött a forradalom.

November 4-én hajnalban a Szovjetunióból és Romániából érkezett szovjet hadosztályok támadást indítottak a főváros ellen. A szovjet katonai parancsnoksággal tárgyaló magyar küldöttséget elfogták és Nagy kormánya szétesett. A támadó csapatokkal egyidejűleg megérkezett Kádár János, aki eredetileg Nagy kabinetjének volt tagja, de titokzatos módon eltűnt. Kádár új kormányt alakított és hivatalosan kérte a Szovjetunió segítségét.

(171 words)

II. VOCABULARY LIST

1. egypártrendszer	one-party system
2. eredetileg	originally, in the beginning
3. esemény	event, occurrence
4. fegyveres harc	armed fighting/combat
5. felvonulás felvonuló	demonstration demonstrator
6. gyűlés nyilvános gyűlés	meeting, assembly public meeting/assembly
7. hazafias	patriotic
8. hírül ad, -ni	report, announce, to--
9. kabinet	cabinet
10. kihirdet, -ni	announce, declare, proclaim, to--
11. kivonul, -ni	withdraw, to--
12. követel, -ni	demand, insist upon, to--
13. küldöttség	delegation
14. lerombol, -ni	tear down, demolish, to--
15. megfenyeget, -ni	threaten, to--
16. megszüntet, -ni	abolish, eliminate, stop, to--
17. munkástanács	workers' council
18. nyilvános	public, open
19. Petőfi Sándor Petőfi-Kör	Hungarian poet ¹ Association of Writers ²
20. semlegesség	neutrality
21. szétesik, szétesni	fall apart, collapse, to--
22. szövetség	alliance, union
23. tárgyal, -ni tárgyalás	discuss, deliberate, negotiate, to-- discussion, deliberation, negotiation
24. titokzatos	mysterious
25. változás	change, alteration

¹19th century Hungarian poet noted for his fierce patriotism.

²An association of Hungarian writers which was formed prior to the 1956 Revolution.

III. COMPLEMENTARY TEXTSegment 1A tizenhat pont

A lengyelországi lázongások eredményeként történt változásoknak a hatására 1956 október 21-én a szegedi egyetem diákjai az általános elégedetlenséget követelések formájában fejezték ki. Összeköttetésbe léptek a budapesti diákokkal, akik másnap 16 pontban foglalták össze követeléseiket. A legfontosabbak a következők voltak:

A szovjet csapatok azonnali kivonása az országból.

Új kormány Nagy Imre vezetésével.

Általános szabad választások.

Teljes szólásszabadság. (52 words)

Segment 2Kitör a forradalom

A diákok felvonulást terveztek ugyanarra a napra, melyre a magyar írók nyilvános gyűlést hívtak össze.

Az írók gyűlésének a látogatása a Petőfi-kör megalakulása óta nagyon népszerű lett, így nagy tömeg tett eleget a felhívásnak. Az események október 23-án tehát a fiatalok és az értelmiségiek együttműködésével indultak meg. Mikor a tömeg a parlamentnél csak fenyegetést kapott, esedékessé vált a 16 pont kihirdetése. Ehhez viszont szükség volt a rádióra.

Mikor a tömeg a rádióhoz vonult, annak védelmére az ávósok tüzet nyitottak. (67 words)

Segment 3Győz a forradalom

A tüntetőkhez csatlakoztak a munkások a csepeli gyárak munkásőrségének a raktáraiból szerzett fegyverekkel. Amikor október 25-én a parlament védelmében szovjet csapatok tüzet nyitottak, nyílt harc tört ki a megszálló csapatok ellen, mely átterjedt a fontosabb vidéki városokra s onnan az egész országra.

A kommunista párt vezetősége lemondott és helyüket új személyek foglalták el. De a nép sokkal többet akart, mint csak új pártvezetőséget.

Végre október 27-én új kormány alakult. Nagy lett a miniszterelnök, akinek az első cselekedete a fegyverszünet létrehozása volt. Győzött a nép. (69 words)

Segment 4

Nagy Imre reformjai

Elsőnek kiszabadították a politikai foglyokat, köztük Mindszenty hercegprímást, aki a rezsim legszökimondóbb ellenfele lévén, már évek óta börtönben volt.

Visszaállították a többpártrendszert, és Nagy bejelentette szándékát a közeljövőben megtartandó általános szabad választásokra.

Közben tárgyalni kezdtek a Szovjetunió diplomáciai vezetőivel csapataiknak az országból való teljes kivonásáról.

A nép további követelésekkel állt elő. Minden Rákosi uralma alatt vezető pozícióban levő kommunistát bíróság elé akartak állítani és az országnak a Varsói Szerződésből való kilépését követelték.

Végül a kormány kijelentette az ország semlegességét és erről táviratban értesítették az ENSZ főtitkárságát. (74 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A Szívós Nándor körüli szobrászok kiállítása

Nemesszeghy Oszkár vezetésével országos kiállítást rendeztek Hódmezővásárhelyen. A kiállítást fogadással nyitották meg, melyen Marton Péterné segédkezett. A vendégek közül Dohános Gáspár a tengerentúlról érkezett. Ugyancsak onnan jött Juskovics Lóránt, valamint Berényi Bertalan és felesége, Bodnár Piroska. A bájos művész-házaspár magukkal hozta Fekete Matildot és annak gyerekeit, Vilmost, Gergőt és Máriát. Nemzetközileg kevésbé ismert, de itthon híres művészeink közül Beszédes Cecilia, Domján Ernő, Gyimesi Aladár és Kásás Zsolt állított ki. A fiatalokat pedig Chánky Csaba képviselte. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 96 542	11. 67 677	21. 24 356	31. 41 677	41. 81 470
2. 41 221	12. 14 541	22. 79 384	32. 72 543	42. 14 709
3. 97 097	13. 41 454	23. 16 579	33. 45 414	43. 78 036
4. 85 432	14. 67 899	24. 43 965	34. 98 765	44. 51 209
5. 43 967	15. 91 314	25. 82 176	35. 41 319	45. 10 358
6. 88 787	16. 26 542	26. 90 521	36. 24 680	46. 80 437
7. 67 644	17. 75 493	27. 95 013	37. 79 653	47. 14 766
8. 52 136	18. 93 547	28. 67 412	38. 43 291	48. 27 534
9. 75 985	19. 49 532	29. 58 957	39. 37 654	49. 54 132
10. 63 450	20. 67 457	30. 50 436	40. 58 147	50. 93 645

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Item 1. A Balaton területe	595 km ²
legnagyobb szélessége	15 km
legkisebb szélessége	1,5 km
legnagyobb mélysége	10,8 m és
átlagos mélysége	3 m

Item 2.

December 21-én a nappal 8 és fél óra hosszú, és a napsugarak 19°-os szögben érik a talajt.

Március 21-én és szeptember 22-én a nappal 12 óra hosszú és a napsugarak szöge 42°30'. Nyárközepén, június 22-én 16 órás a nappal és a nap sugarai 66°-os szögben érkeznek. Az évi napsütéses órák száma 1900. Az évi középhőmérséklet átlaga 10,8°C. Télen minusz 10° alá süllyed, de nyáron a 40°-ot is eléri.

Item 3.

A szarvasmarha és sertés száma milliókban.

Magyarország	1,9	7,4
Csehszlovákia	4,5	6,1
Románia	5,8	8,8
Jugoszlávia	5,1	6,2
Ausztria	2,5	3,1

(30 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A legtöbb szocialista országban egypártrendszer van.
2. Kádár eredetileg Nagy forradalmi kormányának volt tagja.
3. Az egész világ figyelte a magyarországi eseményeket.
4. Miután fegyvereket szerzett a tömeg, megkezdődött a fegyveres harc.
5. A felvonulást a budapesti egyetemi ifjúság tervezte.
6. A rendőrség engedélyt adott a gyűlésre.
7. Több hazafias beszédet hallgatott meg a tömeg.
8. A tizenhat pontot hírül adták az egész országnak.
9. Nagy Imre kabinetjében csak néhány kommunista volt.
10. Az új törvény csak akkor lesz érvényes, ha kihirdetik.
11. Sokan remélik, hogy a szovjet csapatok nemsokára kivonulnak.
12. A tömeg Rákosi lemondását követelte.
13. A szovjet csapatok támadása után elfogták a küldöttséget.
14. A legtöbb kibombázott épületet lerombolták.
15. A tömeg az Országházhoz ment, ahol megfenyegették.
16. A kommunisták megszüntették a megántulajdont.
17. Munkástanácsok átvették a hatalmat a párttól.
18. Az 1956-os forradalom előtt nyilvánosan kritizálták a rendszert.
19. Az egyetemi diákok a Petőfi-szobornál gyülekeztek.
20. Az ENSZ nem ismerte el az ország semlegességét.
21. A szovjet csapatok támadása után szétesett a kormány.
22. Az írók szövetségének a tagjai találkoztak az ifjúság vezetőivel.
23. A szovjet vezetőkkel való tárgyalás időt nyert a csapatok részére.
24. Kádár titokzatos módon eltűnt a támadás előtti napokban.
25. Nagy változások történtek a pártban a harc kitörése után.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Szuezi válság

A Szuezi-csatorna a Földközi-tengert a Vörös-tengerrel és az Indiai-óceánnal összekötő mesterséges víziút. A világkereskedelem e fontos útvonala 173 kilométer hosszú. A csatornát 1869-ben adták át a forgalomnak és 1888-ban szabályozták nemzetközi státusát. Ennek lényege, hogy minden nemzet előtt nyitva áll, blokád alá venni tilos, hadi cselekmények nem folytathatók rajta. A Szuezi-csatorna Társaság tulajdonát az angol kormány szerezte meg.

Az 1950-es évek közepére egyre nyilvánvalóbbá vált az imperialista ellenes erők felülkerekedése az arab világban. Élükre a Nasszer vezette Egyiptom állt. Mikor az ország gazdasági fellendítése érdekében kölcsönért fordult az Egyesült Államokhoz és a Világbankhoz, a kölcsönt megtagadták. Válaszul Egyiptom 1956 július 26-án államosította a teljes egészében egyiptomi területen fekvő csatornát.

1956. október 29-én angol-francia hadműveleti tervek alapján izraeli csapatok támadása jelentette a fegyveres harc kezdetét. Két nappal később angol-francia repülőgépek bombáztak egyiptomi objektumokat, majd november 5-én angol-francia csapatok szálltak partra a csatorna északi kapujánál és egyiptomi városokat támadtak. Az egyre szélesedő konfliktust a békeszerető erők világméretű összefogása és a Szovjetunió erélyes fellépése állította meg. (149 words)

Supplement B

ENSZ-tagságunk húsz éve

Húsz évvel ezelőtt ezen a napon a Szovjetunió külpolitikai erőfeszítéseinek eredményeként Magyarországot felvették az Egyesült Nemzetek tagjai közé.

A világszervezet közgyűlésén ezt mondta 1955. december 20-án Szarka Károly, ENSZ-köldöttségünk vezetője: "Támogatni fogunk minden olyan javaslatot és törekvést, amely az emberi haladást elősegíti, fegyverkezés csökkentésére, az emberiségnek a háború borzalmaitól való megszabadítására irányul."

Magyarország húszéves tagsága alatt tevékeny munkát végzett. Az ellenforradalom után a szocialista államok támogatásával helyt állt az úgynevezett "magyar kérdés" vitájában.¹ A hat évig tartó beavatkozási kísérlet hazánk belpolitikájába végül is eredménytelen maradt.

Magyarország súlya, tekintélye megnövekedett. Delegációink, küldötteink számos fontos javaslatot terjesztettek elő. Ennek bizonyítéka a világszervezet legfontosabb bizottságának elnöki tiszte, majd a Biztonsági Tanácsban töltött 1968-1969. évi tagság. A BT ez idő alatt 150 alkalommal ülésezett és csaknem ugyanennyi magyar állásfoglalás hangzott el. A Magyar Népköztársaság jelenleg az ENSZ 20 szervének, illetve bizottságának tagja.

Kurt Waldheim Enszt főtitkár budapesti látogatása alkalmával mondta: "Magyarország igen pozitívan járul hozzá az ENSZ munkájához. A magyar küldöttség a világszervezetben tevékenyen dolgozik, konkrét javaslatokkal él és arra törekszik, hogy a változások helyzetekben is segítsen a különbségek kiegyenlítésében..." (159 words)

¹The "Hungarian-issue" was the U.N. debate on the legitimacy of János Kádár's government which went on for some time after the revolution. The argument against Kádár claimed that the legal government of Hungary was still that of Nagy, which Kádár and the Russians had actually overthrown.

Supplement C

A szabadságharcosok és a szovjet katonák viszonya

Az 1956-os szabadságharcosok által szétszított orosz nyelvű röpcédulák szövegét közöljük magyar fordításban. A röpcédulának nagy hatása lehetett az oroszokra, mert megbízható jelentések szerint több ezer szovjet katona megtagadta az engedelmességet a parancsnokainak és nem harcolt a szabadságharcosok ellen. Vannak jelentések arról is, hogy szovjet katonák a szabadságharcosok oldalára álltak és együtt harcoltak a Vörös Hadsereg ellen. A katonai fegyelem ilyen nagyarányú meglazulása volt az egyik fő oka annak, hogy a szovjet vezetőségnek új, meg nem fertőzött ázsiai csapatokat kellett bevetnie a szabadságharc leverésére. (75 words)

Barátaink!

Szovjethadsereg Katonái és Tisztjei Magyarországon!

Az önök kormánya becsapja Önöket! Odaállítja Önöket egy hóhérmunka végrehajtására. Ébredjenek!

Most maguk láthatják, hogy nálunk az egész nép felkelt a rabság és rabtartók ellen, akik nemcsak minket, hanem Önöket is kizsákmányolják.

Mi a nemzet függetlenségéért, az igazi szocializmusért harcolunk. Mi nem vagyunk ellenforradalmárok és fasiszták! Ne lőjjenek ránk, hanem dobják el fegyvereiket! Jöjjenek át hozzánk, hogy együtt harcolhassunk a közös ellenséggel szemben!

(62 words)

(Excerpted from Nemzetőr, 1957 márc 15)

Supplement D

Katona és Tiszt Barátaink!

Önöket Magyarországra küldték azért, hogy a magyar szabadságharcot leverjék.

Önöknek azt mondták, hogy fasiszta és amerikai ágensek ellenforradalmi puccsot szerveztek. Azt is hallották a parancsnokaiktól, hogy önöknek segíteni kell a magyar dolgozóknak a szociális vívmányokat megmenteni. Sőt azt is próbálták maguknak bebeszélni, hogy a nép Önöket mint felszabadítókat várja.

Mindez szemtelen hazugság! Önök nap mint nap saját maguk meggyőződhetnek erről.

(59 words)

(Excerpted from "Nemzetőr," 1957 márc 15)

Orosz Tisztek és Katonák!

Segítsétek a Forradalmat!

Esküt tettetek, hogy a népet szolgáljátok és nem elnyomóit.

Ma Magyarország, holnap a Szabad Világ! (19 words)

Orosz Katona és Tiszt!

Ne lőjj ránk, testvérek vagyunk! Közös ellenségünk a kommunizmus!

Ne lőjj ránk! Lőjj mellénk! (17 words)

Supplement E

Reds in Power, 1949-56

The Communist who took over Hungary was "Little Stalin," Mátyás Rákosi. He was perhaps the most slavish servant of Moscow in the satellite orbit. Rákosi handed the Hungarian economy over to Moscow. So fiercely was industrialization

pushed that the once rich agricultural country had to import grain.

When Stalin died in 1953, "Little Stalin" Rákosi fell from power. His job went to a sleeker Communist, Imre Nagy, who promised more consumer goods. Nagy lasted only about as long as Malenkov. In the Khrushchev era, Rákosi regained his power. After Khrushchev decided to try de-Stalinization, Rákosi fell again. The Hungarians were irreconcilably embittered by a decade of evil.

Western visitors to Hungary in the summer of 1956 were amazed to find open criticism of the Communist past and present everywhere. Writers and intellectuals set it off. A multitude of people in factories and farms joined in. Rákosi's victims, released from imprisonment under the de-Stalinization, added their complaints. Up to a point, the protests were welcomed by the stage managers of de-Stalinization. But the Communists had tortured the Hungarians beyond the point of reconciliation. The explosion finally came on October 23, 1956.

P32**I. PRIMARY TEXT**Magyarország az 1956-os forradalom után

(Belpolitikai helyzet)

A szovjet hadsereg leverte a forradalmat és védelme alatt magalakult a Kádár kormány. Az országban ugyan még folytak a harcok, de 1956 november végére Kádárék urai lettek az egész országnak. A munkások azonban még nem adták fel a küzdelmet. Általános sztrájkot hirdettek, de az élelmiszerhiány miatt megszünt a nyílt ellenállás. Egyes vidékeken még 1957 novemberéig működtek munkástanácsok.

A régi terror még erősebben felújult. Sok ezer embert deportáltak a Szovjetunióba, még többet bebörtönöztek. Sokat halálra ítélték.

Mindszenty hercegprímás az amerikai követségre menekült és ott élt 1972-ig, amikor a pápa közbenjárásával lemondott és nyugalomba vonult Bécsbe. Nagy Imrét, Maléter Pált és munkatársaikat pedig kivégezték.

A kommunista párt a forradalom alatt teljesen szétesett. Kádár szerint kevesebb mint 100 000 maradt hű a kommunizmushoz. Ezek is több csoportra oszlottak a párton belül:

- a sztalinisták (Rákosiék)
- nemzeti kommunisták (Nagyék)
- középutasok (Kádárék)
- opportunisták és
- olyanok, akik nem voltak kommunisták, de párttagok lettek, hogy belülről harcoljanak ellene. Ilyen persze nagyon kevés volt.

Kádár a Hruscsov-vonalat követte, tehát engedményekkel akarta lecsendesíteni a népet és fokozatosan visszaállítani a kommunista párt hatalmát. Hruscsov nyugati utazásai alatt tartott beszédeiben ezt a módszert gulyáskommunizmusnak hívta.

(169 words)

II. VOCABULARY LIST

1. bebörtönöz, -ni	jail, imprison, to--
2. deportál, -ni	deport, to--
3. ellenállás	resistance
4. engedmény engedményt ad	concession grant a concession
5. felad, -ni	give up, to--
6. felújul, -ni	revive/be revived, be brought back, to--
7. gulyáskommunizmus	"goulash Communism"
8. hiány élelmiszerhiány	lack, shortage shortage of food
9. Hruscsov-vonal	"the Khrushchev line"
10. hű	loyal, faithful
11. ítéel, -ni halálra ítélni	convict, sentence, to-- sentence to die
12. kivégez, -ni	execute, to--
13. közbenjárás	intercession, mediation
14. középutas	middle-of-the-roader, centrist
15. küzdelem	struggle
16. lecsendesít, lecsendesíteni	appease, pacify, to--
17. Mindszenty hercegprímás	Cardinal Primate Mindszenty ¹

¹As head of Hungary's Catholic Church, József Cardinal Mindszenty was imprisoned in 1949 for resisting the Communist take-over of Catholic schools. He remained in prison until 1956, when he was freed by the Revolution. Within hours of his liberation, however, he was forced to seek refuge in the American Embassy. He remained there until 1972.

It should be noted that Mindszenty's title "hercegprímás" is difficult to translate in any meaningful way. In the West, the problem has been solved by referring to him as "Cardinal Primate." "Cardinal," of course, refers to his position in the hierarchy of the Catholic Church, while "Primate" indicates his position as head of the Catholic Church in Hungary.

18.	működik, működni	function, operate, to--
19.	nyílt	open
20.	nyugalom nyugalomba vonulni	retirement retire, go into retirement
21.	opportunist	opportunist ²
22.	pápa	pope
23.	sztalinista	Stalinist, adherent of Stalin ³
24.	sztrájk	strike
25.	visszaállít, visszaállítani	restore, to--

²An "opportunist" is a man who joins the Communist Party, not from conviction, but as a means to his own social and financial advancement. By definition, an opportunist is disloyal to the Party.

³In the Communist Party, the Stalinists are those who adhere to the harsh, repressive policies of Joseph Stalin, who ruled over the Soviet Union until his death in 1953. In 1955, the "Stalin line" was replaced by the "Khrushchev line" which, although it did not change the Communist system in any essential way, did allow for the making of certain economic and political concessions to the people.

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A terror

November 4-én a szovjet hadsereg általános támadása sikerült. Habár az ellenállás tovább folyt egészen november végéig, az ország végül mégis a szovjet hadsereg kezébe került.

Mihelyt az oroszok urai lettek a helyzetnek, borzalmas üldözést hajtottak végre az országban. Még folytak a harcok, mikor a szovjet katonák és ávósok házról-házra jártak és minden gyanús egyént letartóztattak. Ezek közül sokat örökre eltűntettek, ezeket pedig bíróság elé állítottak. Az elítéltek közül egyeseket a Szovjetunióba deportáltak, másokat bebörtönöztek, de százakat ki is végeztettek. Kiskorú szabadságharcosokat is bezártak. Az egész világ küldött tiltakozó táviratokat Magyarországra és a Szovjetunióba, hogy szüntessék meg az embertelen bánásmódot. (80 words)

Segment 2

A munkások ellenállása

A terror ellenére sem tudta a Kádár kormány megszilárdítani a hatalmát. Ezért eltűrték egy ideig a forradalmi tanácsok működését, s a kommunista kormány szervek csak lépésről-lépésre tudták újra átvenni a hatalmat.

A legnagyobb ellenállást a munkástanácsok és a mögöttük álló munkások fejtették ki. Ezek a tanácsok maguk választották vezetőiket. A kormány nem érezte magát elég erősnek, mert a Nagy-Budapesti Munkástanács az összes gyárat és üzemeket ellenőrzés alatt tartotta.

A kormány próbálta megfélemlíteni a munkásokat. (59 words)

Segment 3

Az értelmiségiek ellenállása

Az értelmiségi dolgozók tanácsa is továbbműködött novemberben és decemberben. November 24-én Magyarország legjelentősebb 110 értelmiségi vezetője nyilatkozatban azonosította magát a "forradalom hőseinek a céljaival." Az írók Szövetsége pedig december 28-án hozott egy határozatot, melyben a Szovjetunió beavatkozását a magyar ügybe történelmi tévedésnek minősítette. Ez volt az utolsó szabad gyűlés Magyarországon a forradalom leverése után. 1957 januárjában hét ismert író

vetett börtönbe a rezsim. Kodály Zoltán, az írók forradalmi tanácsának az elnöke sikertelenül tiltakozott a letartóztatások ellen. (64 words)

Segment 4

Megszűnik az ellenállás

A kormány megpróbálta a munkásokat megfélemlíteni, és néhány vezetőt elfogatott és megkínóztatott. A munkások azonban nem kapituláltak, és december 9-én és 10-én általános sztrájkot rendeztek Budapesten. A munkásság ellenállása azonban gyengült. Januárra már nem tudtak tovább kitartani, mert a családoknak egyszerűen nem volt többé mit enniük. A nagy nehézségek ellenére is a munkástanácsok tovább működtek, ha kisebb hatáskörrel is. Csak 1957 novemberében, sikerült Kádárnak feloszlítani a munkástanácsokat végérvényesen.

(61 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő adományok érkeztek az elmúlt héten tagsági díjakra:

Avig Sándor 18, Baldány László 24,
Alexovics Károly 38, Bársony János 7,
Kardos Tibor 45, Kornblau Rózália 62,
Matics Istvánné 13, Molnár Stefánia 21,
Fazekas Istvánné 18, Ferencz Béla 33,
Stuber Gyula 35, Vaczek Barna 23,
Vágó Ernő 17, Vargha Gyula 34,
Papp Katalin 43.

(30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 53 162	11. 78 432	21. 12 136	31. 61 537	41. 64 485
2. 45 263	12. 43 975	22. 34 721	32. 81 064	42. 43 278
3. 26 844	13. 29 695	23. 64 526	33. 89 762	43. 97 435
4. 57 846	14. 92 427	24. 38 345	34. 40 766	44. 24 972
5. 26 887	15. 40 087	25. 70 646	35. 56 093	45. 48 087
6. 90 575	16. 39 056	26. 32 619	36. 56 003	46. 90 506
7. 75 644	17. 39 506	27. 86 157	37. 82 687	47. 38 505
8. 50 738	18. 37 907	28. 90 012	38. 64 574	48. 58 976
9. 28 831	19. 90 077	29. 91 002	39. 73 085	49. 42 578
10. 48 645	20. 38 124	30. 76 513	40. 64 483	50. 37 651

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarország a Kárpátok medencéjének nyugati felén az északi szélesség $45^{\circ}44'20''$ és $48^{\circ}55'$, a keleti hosszúság $16^{\circ}6'50''$ és $22^{\circ}53'40''$ között, a Duna középső folyása vidékén helyezkedik el.

Határainak hossza a szomszéd öt országgal:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
	<hr/>
Összesen	2239 km

A lakosság így oszlott meg 1974 elején:

a fővárosban lakott	19,6 o/o,
az öt megyei városban	7,4 o/o és
a 77 városban	21,2 o/o;
a megmaradó	51,8 o/o pedig
287 nagyközség és	
2819 község területén lakott.	

Összesen 43 városa volt az országnak 25,000-nél több lakossal 1973 első napján. (30 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Szegény Kovácsot bebörtönözték, pedig se nem lopott, se nem ölt.
2. Sok ártatlan embert deportáltak a Szovjetunióba.
3. Súlyos élelmiszerhiány volt Középeurópában a háború után.
4. A kommunisták elhatározták, hogy engedményeket adnak.
5. Bár az ország elveszett, mégsem adták fel a küzdelmet.
6. A forradalom leverése után felújult a régi terror.
7. Kádár fokozatosan akarta megerősíteni a párt hatalmát.
8. Hruscsov gulyáskommunizmusnak hívta Kádár politikáját.
9. A Hruscsov-vonal nem olyan merev, mint Sztáliné.
10. Kevés magyar maradt hű a kommunista párthoz.
11. Forradalmi tevékenységükért sokat halálra ítélték.
12. A honvédelmi minisztert és munkatársait kivégezték.
13. Az elnök közbenjárására szabadon bocsátották a katonát.
14. A középutasok gyakran többségben vannak.
15. Marx szerint a társadalmi osztályok egymás elleni küzdelme forradalmat okozhat.
16. Az anya etetéssel szokta gyermekét lecsendesíteni.
17. Mindszenty hercegprímás az amerikai követségre menekült.
18. A forradalom leverése után még hosszú ideig működtek a munkástanácsok.
19. A nyílt kritika nemsokára nyílt ellenállássá vált.
20. Sok katona nyugalomba vonul 20 évi szolgálat után.
21. Az opportunisták saját előnyeit tekintik fontosnak.
22. A pápa karácsonykor fontos beszédet mondott.
23. Rákosi olyan nagy sztalinista volt, hogy kis-Sztálinnak hívták.
24. Szocialista országokban nem engedélyeznek sztrájkot.
25. Kádár visszaállította a kommunista párt hatalmát.

VI. SUPPLEMENTSSupplement AA belpolitikai helyzet

A szabadságharc leverése után évekig csak terrorral tudott a Kádár kormány uralmon maradni. A 60-as évek elején azonban lassan javulni kezdett a helyzet. Terror helyett a nép kommunista irányú nevelésére helyezik a súlyt. Az emberek ma szabadabban beszélhetnek. Nem kell attól félniük, hogy egy kormányellenes kijelentés miatt börtönbe kerülnek. Különösen akkor nem, ha valaki jól fekszik a rendszernél (jó kommunista, jó káder). Így a legtöbb rendszerellenes kritikát a kommunistáktól lehet hallani. Az ÁVH-t megszüntették. Titkosrendőrség - Belbiztonsági Szolgálat néven - most is van, de ezek ma diszkrétebben kezelik az ügyeket. A rendőrséget nem használják mint terroreszközt. Kádár jelszava az, hogy "aki nincs ellenünk, az velünk van." Megpróbálja "eladni" a kommunizmust a magyaroknak. Ezért bizonyos engedményeket is tett. A legtöbb magyar ma már utazhat külföldre. Sőt a Nyugaton élő magyarok közül is sokat beengednek az országba látogatóba. A színházak és a mozik megint játszanak nyugati darabokat, és nyugati újságot és könyvet is lehet megint kapni.

Ezek az engedmények elviselhetővé teszik az emberek életét. A kommunizmus lényege azonban nem változott. Egy párt van uralmon, a Kommunista Párt. Választás nincs. Csak a kommunisták által összeállított képviselő listára lehet szavazni. A szovjetorosz hadsereg továbbra is megszállva tartja az országot. Ma ugyan ritkábban lehet orosz katonát látni, de mindenkinek tudja, hogy ott vannak és ez lehetetlenné tesz minden politikai változást. (185 words)

Supplement BNotesFiatalkorúak elítélése

A szabadságharcosok között sok fiatalkorú fiú és lány volt. Ezek közül is sokat elfogtak és bebörtönöztek. Néhányat halálra is ítélték. A halálos ítéletet azonban nem hajtották végre. Vártak addig, amíg a gyerekek "nagykorúak" lettek (18 évesek), s akkor végezték ki őket. E miatt az eljárás miatt természetesen az egész civilizált világ tiltakozott. A Kádár-kormány azonban mégis sok ítéletet végrehajtott. (56 words)

